

Власт у Србији се хвали да се станови граде као никад раније. Горан Весић, заменик градоначелника, пре неколико дана је навео да је у првих осам месеци ове године у Београду издато дозвола за изградњу преко 1,1 милион квадрата, да је у последње три године у овом граду сваке године издато грађевинских дозвола за преко милион квадрата, и додао да је Београд један од ретких европских градова у коме цене некретнина нису пале током кризе са ковидом, већ да су се увећале.

И то је тачно. Тачно је и да широм града ничу читави блокови нових зграда, готово преко ноћи приземне кућице замењују вишеспратнице, зида се грозничаво. Утврдити, међутим, која је логика толиког зидања, ко и како купује толике станове и зашто цене расту, чак и усред највеће светске економске кризе у последњих скоро сто година, немогућа је мисија.

Наспрам прича о грозничавом зидању и расту цена некретнина стоје подаци о једном стању у новчанику грађана Србије. На страну хвалисање са чувених 500 евра просечне плате (бедне у сваком погледу, осим за пуко преживљавање), званични подаци кажу да је медијана прихода око 350 евра, и да 80 одсто људи у Србији има мање приходе од просечне плате. Од оних 20 одсто преко овог просека, свега око 20.000 људи, што је много мање од једног процента, плаћа порез на доходак већи од 1500 евра месечно. И тих 1500 евра омогућава пристојан живот у Београду, евентуално подизање кредита за стан и његову отплату, али сигурно не даје могућност гомилања десетина и стотина хиљада евра уштеђевине.

А према званичним подацима РГЗ, за првих пет месеци ове године у Србији је чак 84 одсто некретнина купљено готовином; слична ситуација је била и претходних година.

Наравно да они који се баве продајом некретнина имају објашњења, то им је посао, на пример да су људи одлучили да не држе више паре у банкама због малих или никаквих камата па инвестирају у некретнине, да је у Београду вечита потражња за изнајмљивањем јер се у главни град слива остатак Србије у потрази за послом, да у Београду има доста страних инвеститора и купаца из иностранства јер је Београд атрактиван град, итд.

Пре короне, можда је нешто од овога, са дебелом резервом, могло да се узме у обзир, али и сада, док криза око короне и светски економски слом трају и крај им се не назире, када туриста нема а "стан на дан" је одумро, када десетине и стотине хиљада људи остају без посла или стрепе од тога, цене квадрата у Београду, како рече Горан Весић, расту и махнито се зида и даље.

Наравно да ће увек бити врло богатих, како год то богатство стекли, који ће куповати станове у Београду на води за више од 7000 евра по квадрату, оних мало мање богатих који без проблема пазаре станове од две-три хиљаде евра по квадрату на другим атрактивним локацијама по Београду, али њихов број не може бити толико велики за ове силне нове милионе квадрата, све и ако тај број вишеструко надмашује поменуте званичне податке, све и да сав свој новац улажу у некретнине. А и летимичан поглед пролазника показује да у већ завршеним зградама у Београду на води увече светли тек понеко светло, које уз цвеће на тераси показује да се неко уселио.

Одакле заиста потиче толика готовина која се ваља у трговини некретнинама? Злобници би рекли да је куповина некретнина један од најефикаснијих начина прања прљавих пара, нарочито у кешу, нарочито у државама где се за порекло новца и не пита; они разумни упозоравају да је 2008. године светска економска криза почела пуцањем

балона пренадуваних цена некретнина, нарочито у Сједињеним Америчким Државама, но власти у Србији за питања не хају, хвале се грађевинским бумом који је доказ цветања српске економије и раста стандарда грађана ове државе.

Могуће је и да власти знају нешто што измиче логици просечног посматрача када се руководе синтагмом "само нека се зида, неко ће платити". Али, када је поменуте 2008. балон пукао, цену су платили сви грађани света, а не они који су до пуцања довели. Колико год чудесно деловао српски грађевински бум, пошто чуда у реалном животу не постоје, рекло би се да ће тако бити и овде ако, боље рећи када, балон једном буде експлодирао.

(Време)